

Determining the Emotional Intelligence Components Predictive Power on Academic Stress Cop

Elham Charoghchian Khorasani

Department of Health Education and Health Promotion, School of Health, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Mohammad Ardameh

MSc, Student Research Committee, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Hadi Tehrani

Department of Health Education and Health Promotion, School of Health, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Social Determinants of Health Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Vahid Ghavami

Social Determinants of Health Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Department of Biostatistics, School of Health, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Mahdi Gholian-aval

Department of Health Education and Health Promotion, School of Health, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

*Social Determinants of Health Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran. (Corresponding Author):
GholianAM@mums.ac.ir.

Received: 2021/09/29

Accepted: 2022/02/2

Doi: 10.52547/ijhehp.10.2.5

ABSTRACT

Background and Objective: One of the negative emotions that any person can have is stress, it seems that emotional intelligence can help to deal with it. The purpose of this study was to determine the predictive power of emotional intelligence components on coping skills in Neishabour medical students in 2020.

Materials and Methods: This cross-sectional study was performed on 200 students of Neishabour University of Medical Sciences by convenience sampling method. Data were analyzed using SPSS software version 19 and inferential statistics (Mann-Whitney, Kruskal-Wallis, Pearson-Spearman correlation and linear regression).

Results: In this study, the mean ($\pm$ standard deviation) of academic stress was 137.5 (23.7) and emotional intelligence was 98.8 (13.1.). The results showed that the components of emotional intelligence including self-management ($p < 0.001$), relationship management ($p < 0.001$) and self-awareness ($p = 0.01$) were significantly predictors of coping skills in academic stress in students of Neishabour University of Medical Sciences and They were able to predict 27.1% of academic stress.

Conclusion: Based on the results, an emotional intelligence component could be used as a suitable method to predict academic stress coping skills. Furthermore, given that the components of self-management, relationship management, and self-awareness have the greatest impact on predicting academic stress, there is a need to pay more attention to these issues in educational programs.

Keywords: Emotional intelligence, Academic stress, Students, Mental health.

Paper Type: Research Article.

► **Citation (Vancouver):** Charoghchian Khorasani E, Ardameh M, Tehrani H, Ghavami V, Gholian-aval M. Determining the Emotional Intelligence Components Predictive Power on Academic Stress Coping Skills. *Iran J Health Educ Health Promot.* 2022; 10(2):161-170.

► **Citation (APA):** Charoghchian Khorasani E., Ardameh M., Tehrani H., Ghavami V., Gholian-aval M. (Summer 2022). Determining the Emotional Intelligence Components Predictive Power on Academic Stress Coping Skills. *Iranian Journal of Health Education & Health Promotion.*, 10(2), 161-170.

تعیین قدرت پیشگویی کنندگی مولفه‌های هوش هیجانی بر مهارت مقابله با استرس تحصیلی

الهام چارقیان خراسانی

گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

محمد اردمه

کارشناس ارشد آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

هادی طهرانی

گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

وحید قوامی

مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران. گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

مهدی قلیان اول

گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران. * مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول):

GholianAM@mums.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۱۳

چکیده

زمینه و هدف: یکی از هیجانات منفی که هر فردی می‌تواند آن را تجربه کند استرس است، به نظر می‌رسد هوش هیجانی می‌تواند در مقابله با آن کمک کننده باشد. این مطالعه با هدف تعیین توان پیش بینی کنندگی مولفه‌های هوش هیجانی بر مهارت مقابله با استرس تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی نیشابور در سال ۱۳۹۸ انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه مقطعی تحلیلی روی ۲۰۰ دانشجوی دانشکده علوم پزشکی نیشابور با روش نمونه گیری آسان انجام شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ و آماره‌های استنباطی (من ویتنی، کروسکال والیس، همبستگی پیرسون و اسپیرمن و رگرسیون خطی) انجام گردید. **یافته‌ها:** در این مطالعه میانگین ($\pm$ انحراف معیار) استرس تحصیلی $137/5 (23/7 \pm)$ و هوش هیجانی $98/8 (13/1 \pm)$ بود. نتایج نشان داد که مولفه‌های هوش هیجانی شامل مدیریت خود ($p < 0/001$)، مدیریت روابط ($p < 0/001$) و خودآگاهی ($p = 0/01$) به طور معناداری پیش بینی کننده ی مهارت مقابله با استرس تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی نیشابور بودند و توانستند ۲۷/۱ درصد استرس تحصیلی را پیش بینی کنند.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج بدست آمده مولفه‌های هوش هیجانی می‌تواند بعنوان روش مناسبی برای پیشگویی مهارت‌های مقابله با استرس تحصیلی مورد استفاده قرار گیرد. همچنین با توجه به اینکه مولفه‌های مدیریت خود، مدیریت روابط و خودآگاهی بیشترین تاثیر را در پیشگویی استرس تحصیلی داشتند لازم است تا در برنامه‌های آموزشی بیشتر به این موارد توجه گردد.

کلید واژه: هوش هیجانی، استرس تحصیلی، دانشجویان، سلامت روان.

نوع مقاله: مطالعه پژوهشی.

◀ **استناد (ونکوور):** چارقیان خراسانی ا، اردمه م، طهرانی ه، قوامی و، قلیان اول م. تعیین قدرت پیشگویی کنندگی مولفه‌های هوش هیجانی بر مهارت مقابله با استرس تحصیلی. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت*. تابستان ۱۴۰۱؛ ۱۰(۲): ۱۶۱-۱۷۰.

◀ **استناد (APA):** چارقیان خراسانی، الهام؛ اردمه، محمد؛ طهرانی، هادی؛ قوامی، وحید؛ قلیان اول، مهدی. (تابستان ۱۴۰۱). تعیین قدرت پیشگویی کنندگی مولفه‌های هوش هیجانی بر مهارت مقابله با استرس تحصیلی. *فصلنامه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت*، ۱۰(۲): ۱۶۱-۱۷۰.

و همکاران، مهارت‌ها و توانایی‌های هوش هیجانی شامل چهار حوزه است: توانایی ادراک هیجان، استفاده از هیجان برای تسریع فکر، فهم هیجانات و مدیریت هیجان (۱۵). هوش هیجانی توانایی تشخیص، درک و تنظیم احساسات و استفاده از آنها در زندگی است و یکی از مهمترین جنبه‌هایی است که سلامت روانی را بهبود می‌بخشد (۱۶). در مطالعات مختلف رابطه هوش هیجانی بر موارد متنوعی سنجیده شده است (۱، ۱۲ و ۱۴، ۱۷-۱۹)، اما این رابطه با استرس تحصیلی هنوز نیاز به بررسی دارد و سوالی که در اینجا مطرح می‌باشد این است که توان پیش بینی کنندگی مولفه‌های هوش هیجانی بر مهارت مقابله با استرس تحصیلی چقدر می‌باشد؟ از آنجایی که دانشجویان بدلیل مسئولیتهای تحصیلی زیاد، تلاش برای موفقیت، مشکلات مالی، دوری و گرفتن نمره ی بالا، استرس تحصیلی زیادی تجربه می‌کنند (۲۰) لذا این مطالعه با هدف تعیین توان پیش بینی کنندگی مولفه‌های هوش هیجانی بر مهارت مقابله با استرس تحصیلی در دانشجویان علوم پزشکی نیشابور در سال ۱۳۹۸ انجام شده است.

مواد و روش‌ها

این پژوهش، یک مطالعه مقطعی از نوع توصیفی و تحلیلی است که بر روی ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشکده بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نیشابور در سال ۱۳۹۸ انجام شده است. جمعیت مورد مطالعه کلیه دانشجویان دانشکده‌های بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نیشابور بودند که ۲۰۰ نفر از دانشجویان به صورت نمونه گیری آسان و در دسترس از مجموع ۲ دانشکده ی دانشگاه علوم پزشکی نیشابور (متناسب با حجم دانشجو در هر یک از دانشکده ها) انتخاب شدند. جهت تعیین حجم نمونه براساس مطالعه خدادادی (۲۱) و لحاظ نمودن شیوع استرس برابر ۱۲ درصد، سطح خطای ۰/۰۵، دقت ۰/۱ و حجم جامعه ۸۰۰ نفر، حجم نمونه حدود ۲۰۰ مورد تعیین گردید:

$$n = \frac{Nz^2p(1-p)}{Nd^2 + z^2p(1-p)}$$

استرس شاید معمول ترین مسأله زندگی روزمره انسان باشد اما با توجه به مشکلات جسمی، روانی و اجتماعی که ایجاد می‌کند، گروهی از صاحب نظران آن را شایع ترین بیماری قرن نامیده اند (۱). یکی از شایع ترین انواع استرس، استرس تحصیلی است که بعلت احساس نیاز فزاینده به دانش و به طور همزمان، ادراک فرد مبنی بر نداشتن زمان کافی برای دستیابی به آن بوده و از نگرش فرد به مسئولیتهای تحصیلی و روابط بین فردی و درون آزمایشگاهی متنوع ناشی می‌شود (۲) ذهن افراد مبتلا به این نوع استرس، قادر به تجزیه و تحلیل سریع انبوه اطلاعاتی که با آن مواجه می‌شوند، نیستند و همین امر منجر به آسیبهای جسمی و روحی می‌شود (۳). تظاهرات استرس شامل آسیب‌های جسمانی، کمبود انرژی مزمن، فقر انگیزشی، سردرد، مشکلات گوارشی و مشکلات خواب می‌باشد (۴). استرس تحصیلی ناشی از گرایش دنیای امروز به کسب بیش ترین اطلاعات در کوتاه ترین زمان، در محیطی پرقابالت است (۵) و افراد درگیر با این نوع استرس که اغلب دانش آموزان، دانشجویان، دانشمندان، مدیران اجرایی و کارمندان مشاغل مختلف هستند در مواجهه با استرس تحصیلی گستره ای از واکنشهای جسمانی و روانشناختی را نشان می‌دهند (۶). یکی از مواردی که می‌تواند در مواقع مواجهه با استرس، کمک کننده باشد، هوش هیجانی است (۷). برخی از مطالعات نشان داده اند که هوش هیجانی می‌تواند بر سطح استرس افراد تاثیر بگذارد (۸ و ۹). گزارش شده است که افراد با هوش هیجانی بالاتر دارای تواناییهای ارتباطی بهتر و سطوح استرس و اضطراب کمتری هستند (۱۰). با ارتقای هوش هیجانی می‌توان برای بسیاری از مشکلات زندگی پاسخ‌های مناسبی پیدا کرد (۱۱)، تحقیقات نشان داده است ۸۰ درصد از موفقیت افراد به هوش هیجانی بستگی دارد زیرا در بهترین شرایط، هوش ذهنی تنها ۲۰ درصد از موفقیت افراد را تعیین می‌کند (۱۲). هوش هیجانی به مجموعه‌ای از توانایی‌ها، کارایی‌ها و مهارت‌های غیرشناختی اشاره دارد که بر توانایی فرد برای موفقیت در مقابله با فشارهای محیطی تأثیر می‌گذارد و به او کمک می‌کند تا بر استرس‌ها و نیازهای محیطی غلبه کند (۱۳ و ۱۴). از نظر مایر

شرایط ورود به مطالعه عبارت بودند از: رضایت داشتن برای مطالعه و تحصیل در دانشکده بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری دانشگاه علوم پزشکی نیشابور و تکمیل نمودن پرسشنامه ها. ابزارهای مورد استفاده در این پژوهش شامل ۳ پرسشنامه بودند که عبارتند از: پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه هوش هیجانی برادبری-گریوز و پرسشنامه استرس تحصیلی گادزلا. پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک شامل سن، جنس، رشته تحصیلی، سال تحصیلی، مقطع تحصیلی، وضعیت سکونت و وضعیت تأهل بود. پرسشنامه هوش هیجانی برادبری-گریوز دارای ۲۸ سوال بود و جهت ارزیابی واقعی و دقیق مهارت های هوش هیجانی مورد استفاده قرار گرفت. این پرسشنامه به ۴ مقیاس خودآگاهی، مدیریت خود، آگاهی اجتماعی و مدیریت روابط تقسیم می شود. در این پرسشنامه سوالات ۱ تا ۶ مربوط به خودآگاهی، سوالات ۷ تا ۱۵ مربوط به خودمدیریتی، سوالات ۱۶ تا ۲۰ مربوط به آگاهی اجتماعی و سوالات ۲۱ تا ۲۸ مربوط به مدیریت رابطه می باشد. شیوه نمره گذاری آزمون با استفاده از مقیاس ۶ نقطه ای از ۱ تا ۶ انجام می شود و جمع نمراتی که آزمودنی در هر یک از سوالات کسب می کند نمره کل آزمون را تشکیل می دهد. بیشترین نمره ۱۴۰ و کمترین نمره صفر می باشد (۲۲). روایی و پایایی این پرسشنامه توسط گنجی و همکاران در ایران تایید شده و ضرایب پایایی هر چهار مقیاس تشکیل دهنده آن به ترتیب برای خودآگاهی ۰/۷۳، مدیریت خود ۰/۸۷، آگاهی اجتماعی ۰/۷۸، مدیریت روابط ۰/۷۶ و نمره ی کل هوش هیجانی ۰/۹۰ گزارش شده است که همه ضرایب بدست آمده در سطح ۰/۹۹ معنی دار است (۲۳).

پرسشنامه سوم، پرسشنامه استاندارد تحصیلی استرس تحصیلی گادزلا می باشد که بمنظور مطالعه عوامل استرس زای زندگی دانشجویان و واکنش آنها به این عوامل بود. این پرسشنامه ابزار خودگزارشی است که از ۵۱ سوال تشکیل شده است و نمره گذاری آن پنج نقطه ای (۱ تا ۵) است. این پرسشنامه دارای ۹ خرده مقیاس است: ناکامی (۷ سوال)، تعارضات (۳ سوال)، فشارها (۴ سال)، تغییرات (۳ سوال)، استرس خودتحمل شده (۶ سوال)، جسمانی و فیزیولوژیک (۱۴ سوال)،

هیجانی (۴ سوال)، رفتاری (۸ سوال) و خرده مقیاس شناختی (۲ سوال). در هر خرده مقیاس برای بدست آوردن نمره ی کلی، امتیاز سوالات با یکدیگر جمع می شوند. نمرات بیشتر به ترتیب نشان دهنده استرس تحصیلی بیشتر و واکنشهای بیشتر به استرس است (۲۴). این پرسشنامه توسط شکری و همکاران در سال ۱۳۸۵ به فارسی ترجمه و روایی (روایی محتوایی و تطابق فرهنگی) و پایایی آن نیز تایید شده است. در پژوهش شکری و همکاران ضریب پایایی پرسشنامه مورد نظر با روش آلفای کرونباخ محاسبه گردید و ضرایب برای خرده مقیاس ناکامیها، تعارضها، فشارها، تغییرات و استرس خود تحمیل شده به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۷۹، ۰/۷۰، ۰/۷۵، ۰/۷۷ و برای خرده مقیاس های واکنش های فیزیولوژیک، هیجانی، رفتاری و شناختی این ضرایب به ترتیب ۰/۸۴، ۰/۸۰، ۰/۸۸، ۰/۴۷ و برای نمره کلی استرس ۰/۸۰ به دست آمد (۸۱). پرسشنامه ها در اختیار دانشجویان قرار گرفت و در مورد محرمانه ماندن اطلاعات و اختیاری بودن شرکت و انصراف از مطالعه به شرکت کنندگان اطمینان خاطر داده شد. در نهایت پرسشنامه ها با نرم افزار آماری SPSS-۱۹ و با استفاده از آزمونهای من ویتنی، کروسکال والیس، همبستگی پیرسون و اسپیرمن و رگرسیون خطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی داری برای تحلیل داده ها کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها

چنانچه جدول ۱ نشان می دهد ۰/۸۴ افراد شرکت کننده در مطالعه، دختر بودند و ۰/۴۹ شرکت کنندگان در گروه سنی ۲۰-۲۴ قرار داشتند. ۰/۹۶ دانشجویان در مقطع کارشناسی، ۰/۴۴ در سال دوم تحصیل و ۶۷/۵ و ۶۸/۵ درصد غیر بومی بودند. دانشجویان بهداشت حرفه ای و فناوری اطلاعات سلامت ۰/۱۳ غالب شرکت کنندگان در این پژوهش بودند (جدول-۱)

آزمون کلموگراف اسمیرنوف برای سنجش نرمال بودن هر یک از خرده مقیاس های استرس تحصیلی و هوش هیجانی استفاده شد که نتایج نشان داد تنها متغیرهای مدیریت خود، مدیریت روابط، نمره کلی

جدول ۱. خصوصیات دموگرافیک و ارتباط آن با خرده مقیاس‌های استرس و هوش هیجانی

متغیر	تعداد=۲۰۰		خودآگاهی		آگاهی اجتماعی		ناکامی		تعارض		تغییرات		فشار		استرس خود		جسمانی		هیجانی		رفتاری		شناختی																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
	تعداد	درصد	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value	میان	P-value																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																												
جنسیت*	دختر	۱۶۸	۸۴	۲۴	$\frac{۱۹}{۰/۲۶۳}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۸۶}$	$\frac{۱۰}{۰/۸۸۹}$	$\frac{۱۱}{۰/۰۰۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۰۰۸}$	$\frac{۲۳}{۰/۰۲۸}$	$\frac{۳۰}{۰/۴۶۶}$	$\frac{۱۵}{۰/۶۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۵}$	$\frac{۸}{۰/۶۵۸}$	پسر	۳۲	۱۶	۲۱	$\frac{۲۲}{۰/۲۶۳}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۸۶}$	$\frac{۱۰}{۰/۸۶۶}$	$\frac{۷}{۰/۰۰۲}$	$\frac{۱۱}{۰/۰۰۸}$	$\frac{۲۰}{۰/۰۲۸}$	$\frac{۲۹}{۰/۴۶۶}$	$\frac{۱۶}{۰/۶۲۹}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۷۵}$	$\frac{۸}{۰/۶۵۸}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
	≤۲۰	۶۰	۳۰	۲۴	$\frac{۱۸}{۰/۹۶۱}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۳۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۳۲}$	$\frac{۱۱}{۰/۸۴۴}$	$\frac{۱۳}{۰/۹۲۷}$	$\frac{۲۲}{۰/۹۵۸}$	$\frac{۲۹}{۰/۴۰۹}$	$\frac{۱۵}{۰/۱۷۴}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۶۰۴}$	۲۰-۲۴	۹۸	۴۹	۲۴	$\frac{۲۰/۵}{۰/۹۶۱}$	$\frac{۲۰}{۰/۷۳۵}$	$\frac{۹/۵}{۰/۹۳۲}$	$\frac{۹/۵}{۰/۸۴۴}$	$\frac{۱۳}{۰/۹۲۷}$	$\frac{۲۳}{۰/۹۵۸}$	$\frac{۳۱}{۰/۴۰۹}$	$\frac{۱۵}{۰/۱۷۴}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۶۰۴}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
سن به سال**	≥۲۴	۴۲	۲۱	۲۳	$\frac{۲۰}{۰/۹۶۱}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۳۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۳۲}$	$\frac{۱۰}{۰/۸۴۴}$	$\frac{۱۳}{۰/۹۲۷}$	$\frac{۲۲}{۰/۹۵۸}$	$\frac{۲۸}{۰/۴۰۹}$	$\frac{۱۷}{۰/۱۷۴}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۷۱۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۶۰۴}$	پرستاری	۱۵	۷/۵	۲۴	$\frac{۲۰}{۰/۹۶۱}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۳۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۳۲}$	$\frac{۱۰}{۰/۸۴۴}$	$\frac{۱۳}{۰/۹۲۷}$	$\frac{۲۳}{۰/۹۵۸}$	$\frac{۲۸}{۰/۴۰۹}$	$\frac{۱۷}{۰/۱۷۴}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۷۱۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۶۰۴}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
	هوشبری	۱۱	۵/۵	۲۴	$\frac{۱۹/۵}{۰/۷۹}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۹}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$	اتاق عمل	۲۵	۱۲/۵	۲۴	$\frac{۱۹/۵}{۰/۷۹}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۹}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
رشته تحصیلی*	فورتهای پزشکی	۲۱	۱۰/۵	۲۴	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۹}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$	مابانی	۲۳	۱۱/۵	۲۴	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۹}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
	بهداشت عمومی	۲۳	۱۱/۵	۲۴	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۹}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$	بهداشت محیط	۲۲	۱۱	۲۴	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۲۱}{۰/۷۵}$	$\frac{۹}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
بهداشت حرفه ای	۲۶	۱۳	۲۴	$\frac{۲۰}{۰/۷۹}$	$\frac{۲۰}{۰/۷۹}$	$\frac{۱۱}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$	علوم و غذایی	۸	۴	۲۴	$\frac{۲۰}{۰/۷۹}$	$\frac{۲۰}{۰/۷۹}$	$\frac{۱۱}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$	فناوری اطلاعات	۲۶	۱۳	۲۴	$\frac{۲۰}{۰/۷۹}$	$\frac{۲۰}{۰/۷۹}$	$\frac{۱۱}{۰/۰۸}$	$\frac{۱۰}{۰/۹۱}$	$\frac{۱۳}{۰/۸۳}$	$\frac{۲۲}{۰/۷۷}$	$\frac{۳۲}{۰/۱۸}$	$\frac{۱۶}{۰/۰۲۹}$	$\frac{۱۹}{۰/۰۷۱}$	$\frac{۸}{۰/۰۸۹}$																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	سال اول	۲۶	۱۳	۲۴	$\frac{۱۷}{۰/۵۷۳}$	$\frac{۲۰}{۰/۷۱۵}$	$\frac{۱۲}{۰/۵۹۳}$	$\frac{۹}{۰/۶۸۴}$	$\frac{۱۲}{۰/۶۹۲}$	$\frac{۲۰}{۰/۶۱۹}$	$\frac{۳۶}{۰/۵۷۷}$	$\frac{۱۴}{۰/۲۷۴}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۶۶۷}$	$\frac{۸}{۰/۰۵۵۵}$	سال دوم	۸۸	۴۴	۲۳	$\frac{۲۰}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۰}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۱۰}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲۲}{۰/۴۴۲}$	$\frac{۲۹}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۵}{۰/۴۷۰}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۶۵۴}$	سال سوم	۶۸	۳۴	۲۴	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۹/۵}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۲}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲۲}{۰/۴۴۲}$	$\frac{۳۰/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۱۸}{۰/۰۶۵۴}$	سال چهارم	۱۸	۹	۲/۵	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$	$\frac{۲/۵۱}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۲۲}{۰/۲۴۶}$	$\frac{۱۷}{۰/۰۶۵۴}$	$\frac{۲۱}{۰/۰۶۵۴}$	سال	۷	۳	۲۳	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۲۱}{۰/۱۹۰}$	$\frac{۹/۵}{۰/۷۴۵}$	$\frac{۱۰}{۰/۵۱۲}$	$\frac{۱۳}{۰/۱۵۵}$

*آزمون من وینتی

**آزمون کروستال والیس

چنانچه نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد، سن ($p < ۰/۰۰۱$) و سال تحصیلی ($p = ۰/۰۲۰$) اختلاف آماری معنی داری با مدیریت خود نشان دادند، اما سایر متغیرهای دموگرافیک ارتباط معنی داری با مدیریت خود نداشتند ($p > ۰/۰۵$). همچنین سن ($p = ۰/۰۱۳$) و سال تحصیلی ($p = ۰/۰۳۳$) اختلاف آماری معنی داری با مدیریت روابط نشان دادند، اما سایر موارد ارتباط معنی داری با مدیریت روابط نداشتند ($p > ۰/۰۵$). نمره ی کلی هوش هیجانی، ارتباط معناداری

با سن ($p = ۰/۰۱۰$) نشان داد. ضمناً اختلاف تقریباً معناداری بین سال تحصیلی و میانگین نمره ی کلی هوش هیجانی نیز برقرار بود ($p = ۰/۰۵۸$). بین سایر متغیرهای دموگرافیکی با نمره ی کلی هوش هیجانی اختلاف معناداری وجود نداشت ($p > ۰/۰۵$). بین استرس تحصیلی و جنسیت تفاوت آماری معنی داری مشاهده شد ($p = ۰/۰۱۵$). اما بین سایر متغیرهای دموگرافیکی با نمره ی استرس تحصیلی اختلاف معناداری وجود نداشت ($p > ۰/۰۵$).

جدول ۲. خصوصیات دموگرافیک نرمال و ارتباط آن با خرده مقیاس‌های استرس و هوش هیجانی

متغیر	نمره کلی استرس تحصیلی		نمره کلی هوش هیجانی		مدیریت روابط		مدیریت خود	
	میانگین (انحراف معیار)	P-value	میانگین (انحراف معیار)	P-value	میانگین (انحراف معیار)	P-value	میانگین (انحراف معیار)	P-value
جنسیت	دختر	۰/۰۱۵	۱۳۹/۷(۲۲/۳)	۰/۶۹۷	۹۸/۶(۱۳/۴)	۰/۱۳۰	۲۹/۷(۵/۹)	۰/۰۶۵
	پسر	۰/۰۱۵	۱۳۶/۰۹(۲۸/۰۸)	۰/۶۹۷	۹۹/۸(۱۱/۳)	۰/۱۳۰	۳۱/۹(۴/۵)	۰/۰۶۵
سن	≤ 20	۰/۱۸۸	۱۴۰/۳(۲۲/۷)	۰/۰۱۰	۹۷/۱(۱۲/۷)	۰/۰۱۳	۲۶/۸(۶/۲)	$< ۰/۰۰۱$
	۲۰-۲۴	۰/۱۸۸	۱۳۸/۹(۳۲/۷)	۰/۰۱۰	۹۷/۱(۱۳/۸)	۰/۰۱۳	۳۰/۳(۵/۱)	$< ۰/۰۰۱$
	≥ 24	۰/۱۸۸	۱۳۰/۲(۲۶/۹)	۰/۰۱۰	۱۰۵/۵(۹/۷)	۰/۰۱۳	۳۲/۵(۶/۰۴)	$< ۰/۰۰۱$
	پرستاری	۰/۸۹۵	۱۳۹/۱(۲۹/۷)	۰/۹۵۶	۱۰۱/۲(۱۴/۳)	۰/۴۵۴	۲۹/۵(۱۰/۰۲)	۰/۶۶۹
رشته تحصیلی	هوشبری	۰/۸۹۵	۱۳۴/۰۱(۲۰/۷)	۰/۹۵۶	۹۹/۵(۷/۷)	۰/۴۵۴	۲۹/۵(۱۱/۹)	۰/۶۶۹
	اتاق عمل	۰/۸۹۵	۱۳۶/۵(۲۵/۰۹)	۰/۹۵۶	۱۰۲/۲(۱۰/۵)	۰/۴۵۴	۳۰/۸(۵/۷)	۰/۶۶۹
	بهداشت عمومی	۰/۸۹۵	۱۴۶/۳(۲۳/۹)	۰/۹۵۶	۹۶/۳(۱۸/۷)	۰/۴۵۴	۲۷/۴(۶/۴)	۰/۶۶۹
	بهداشت محیط	۰/۸۹۵	۱۳۵/۱(۲۱/۷)	۰/۹۵۶	۹۸/۲(۱۱/۶)	۰/۴۵۴	۳۰/۲(۴/۹)	۰/۶۶۹
	بهداشت حرفه ای	۰/۸۹۵	۱۴۱(۲۳/۳)	۰/۹۵۶	۱۰۰/۶(۱۳/۹)	۰/۴۵۴	۲۸/۵(۷/۱)	۰/۶۶۹
	فوریت پزشکی	۰/۸۹۵	۱۴۰/۰۷(۲۶/۷)	۰/۹۵۶	۹۸/۴(۱۲/۱)	۰/۴۵۴	۳۰/۵(۶)	۰/۶۶۹
	علوم و صنایع غذایی	۰/۸۹۵	۱۳۲/۰۳(۱۲/۹)	۰/۹۵۶	۹۷/۸(۱۲/۱)	۰/۴۵۴	۳۰/۲(۵/۵)	۰/۶۶۹
	فناوری اطلاعات سلامت	۰/۸۹۵	۱۳۴/۸(۲۲/۳)	۰/۹۵۶	۹۸/۳(۱۴/۸)	۰/۴۵۴	۲۸/۷(۳/۴)	۰/۶۶۹
	مامایی	۰/۸۹۵	۱۳۱/۶(۲۶/۲)	۰/۹۵۶	۹۵/۶(۱۱/۸)	۰/۴۵۴	۳۲/۲(۵/۵)	۰/۶۶۹
	سال اول	۰/۴۶	۱۳۶/۰۵(۲۱/۹)	۰/۰۵۸	۹۲/۷(۱۴/۲)	۰/۰۳۳	۲۹/۸(۴/۱)	۰/۰۲
سال تحصیلی	سال دوم	۰/۴۶	۱۴۰/۵(۲۰/۸)	۰/۰۵۸	۹۸/۲(۱۳/۵)	۰/۰۳۳	۲۸/۶(۵/۵)	۰/۰۲
	سال سوم	۰/۴۶	۱۳۶/۵(۲۵/۹)	۰/۰۵۸	۱۰۰/۰۵(۱۱/۹)	۰/۰۳۳	۲۹/۹(۶/۱)	۰/۰۲
	سال چهارم	۰/۴۶	۱۲۹/۱(۳۰/۹)	۰/۰۵۸	۱۰۵/۷(۱۰/۷)	۰/۰۳۳	۳۴/۵(۷/۵)	۰/۰۲
مقطع تحصیلی	کاردانی	۰/۶۶۴	۱۳۳(۲۳/۳)	۰/۱۲۹	۱۰۷/۶(۷/۵)	۰/۹۹۰	۲۹/۰۲(۷/۱)	۰/۵۴۵
	کارشناسی	۰/۶۶۴	۱۳۷/۷(۲۳/۸)	۰/۱۲۹	۹۸/۴(۱۳/۲)	۰/۹۹۰	۲۹/۷(۵/۹)	۰/۵۴۵
وضعیت تاهل	مجرد	۰/۳۵۰	۱۳۸/۰۶(۲۵/۰۶)	۰/۳۱۲	۹۸/۰۲(۱۳/۱)	۰/۱۸۱	۲۹/۷(۶/۲)	۰/۹۰۹
	متاهل	۰/۳۵۰	۱۳۶/۵(۲۱/۰۹)	۰/۳۱۲	۱۰۰/۰۵(۱۳/۱)	۰/۱۸۱	۲۹/۸(۵/۵)	۰/۹۰۹
وضعیت سکونت	بوومی	۰/۵۳۳	۱۳۵/۶(۲۵/۹)	۰/۳۰۳	۱۰۰/۰۵(۱۲/۰۲)	۰/۳۱۴	۳۰/۱(۷/۴)	۰/۵۸۵
	غیربوومی	۰/۵۳۳	۱۳۸/۴(۲۲/۸)	۰/۳۰۳	۹۸/۰۳(۱۳/۶)	۰/۳۱۴	۲۹/۵(۵/۱)	۰/۵۸۵

جدول ۵. سنجش خرده مقیاس‌های تاثیرگذار هوش هیجانی بر استرس تحصیلی

متغیر	بتای استاندارد	F	معنی داری
مدیریت خود	-۰/۲۷۲	-۴/۶۷۴	<۰/۰۰۱
مدیریت روابط	-۰/۲۱۶	-۴/۱۰۱	<۰/۰۰۱
خودآگاهی	-۰/۱۳۰	-۲/۳۵۸	۰/۰۱۹

مطابق جدول ۶ نتایج مدل خطی عمومی نشان داد، متغیرهای مدیریت خود، مدیریت روابط، خودآگاهی و جنسیت تاثیر معناداری بر استرس تحصیلی دانشجویان داشتند. این مدل ۲۸/۲ درصد استرس تحصیلی را پیش‌گویی می‌کند (جدول ۶).

جدول ۶. تاثیر متغیرهای دموگرافیک و خرده مقیاس هوش هیجانی بر استرس تحصیلی

متغیر	F	P-value
مدیریت خود	۲۵/۸	<۰/۰۰۱
مدیریت روابط	۲۰/۸	<۰/۰۰۱
خودآگاهی	۱۶/۳	۰/۰۱۵
جنسیت	۵/۰۳	۰/۰۳۵

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که مولفه‌های هوش هیجانی شامل مدیریت خود، مدیریت روابط و خودآگاهی به طور معناداری پیش‌بینی‌کننده‌ی مهارت مقابله با استرس تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی نیشابور بودند و توانستند ۲۷/۱ درصد استرس تحصیلی را پیش‌بینی کنند. همراستا با این مطالعه، نایک مهم‌ترین فاکتورهای هوش هیجانی را خودآگاهی و خودمدیریتی بدست آورد (۱۷). رخشانی و همکاران نیز در مطالعه‌ای به بررسی رابطه بین هوش هیجانی و استرس شغلی پرداختند که این رابطه معنادار و معکوس بود و نتایج رگرسیون خطی چندگانه نشان داد که خودآگاهی، آگاهی اجتماعی و درآمد ۲۵ درصد از استرس شغلی را در پرستاران پیش‌بینی می‌کند (۱۴)، البته ابزار استفاده شده در مطالعه رخشانی و همکاران با ابزار استفاده شده در مطالعه ما متفاوت می‌باشد، همچنین گروه هدف و نوع استرس بررسی شده اختلاف دارد، مطالعه ما به بررسی استرس تحصیلی پرداخته اما مطالعه رخشانی و همکاران به بررسی استرس شغلی پرداخته است.

جدول ۳ نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن را نشان می‌دهد که مطابق با این نتایج، ارتباط هریک از مولفه‌های هوش هیجانی با یکدیگر مثبت و معنادار شد ($p < ۰/۰۰۱$). جدول ۴ ارتباط معکوس و معناداری بین هر یک از مولفه‌های هوش هیجانی با استرس تحصیلی نشان داد ($p > ۰/۰۵$).

جدول ۳. همبستگی بین مولفه‌های هوش هیجانی در واحدهای پژوهش

مولفه	خودآگاهی	مدیریت خود	آگاهی اجتماعی	مدیریت روابط
خودآگاهی	۱			
مدیریت خود	۰/۵۲	۱		
آگاهی اجتماعی	۰/۵۵	۰/۴۲	۱	
مدیریت روابط	۰/۶۲	* ۰/۶۶	۰/۶۰	۱

*پیرسون

جدول ۴. همبستگی بین مولفه‌های هوش هیجانی با استرس تحصیلی

متغیر	ضریب همبستگی	P-value
خودآگاهی*	-۰/۳۵۲	۰/۰۰۵
مدیریت خود**	-۰/۵۵۴	$P < ۰/۰۰۱$
آگاهی اجتماعی*	-۰/۱۸۶	۰/۰۰۲
مدیریت روابط**	-۰/۴۹۲	$P < ۰/۰۰۱$

*اسپیرمن

**پیرسون

جدول ۵ نشان می‌دهد که خرده مقیاس‌های تاثیرگذار هوش هیجانی بر نمره‌ی کلی استرس تحصیلی به ترتیب عبارتند از: مدیریت خود ($p < ۰/۰۰۱$)، مدیریت روابط ($p < ۰/۰۰۱$) و خودآگاهی ($p = ۰/۰۱$). این مدل ۲۷/۱ درصد استرس تحصیلی دانشجویان را پیش‌گویی می‌کند. درخصوص متغیرهای دموگرافیکی اثرگذار بر استرس تحصیلی نمونه‌های پژوهش، متغیرهایی که ارتباط و یا همبستگی شان با نمره‌ی کلی استرس تحصیلی کمتر از ۰/۱۵ بود ($p < ۰/۱۵$)، وارد مدل شدند، جنسیت تنها پیش‌گو کننده‌ی معناداری بود که ۲/۴ درصد میزان استرس تحصیلی را پیش‌گویی می‌کرد ($p = ۰/۰۱۷$).

آرanda و همکاران در مطالعه خود نشان دادند که شرکت کنندگانی که هوش هیجانی بالاتری داشتند، سطوح پایینتری از استرس ادراک شده را گزارش دادند (۲۵). در برابر آن، سن و همکاران در مطالعه خود بر روی دانشجویان دانشگاه هنر دانشگاه هند نشان دادند که ارتباط معناداری بین هوش هیجانی و استرس درک شده وجود ندارد (۲۶)، که این تفاوت نتایج ناشی از ابزارهای مورد استفاده و گروه‌های هدف مختلف می‌باشد. رستمی و همکاران نیز در مطالعه خود نشان دادند که بین هوش هیجانی شرکت کنندگان با سبک‌های مقابله با استرس اختلاف آماری معنی داری وجود دارد (۲۷).

در مطالعه ای که با هدف شناسایی رابطه علی بین هوش هیجانی و استرس تحصیلی توسط یان و یو و همکاران انجام گرفت، مشخص شد استرس تحصیلی بطور غیر مستقیمی تحت تاثیر هوش هیجانی می‌باشد (۲۸). یافته‌های مطالعه ی فرازایر و همکاران نشان داد که دانشجویان فارغ التحصیل با نمره ی هوش هیجانی بالاتر، استرس درک شده کمتری داشتند. بنابراین افزایش مهارت‌های هوش هیجانی می‌تواند به کاهش استرس و ایجاد مهارت‌های بهتر مقابله با استرس کمک کند (۲۹). در مطالعه ای میری و همکاران به بررسی رابطه هوش هیجانی و استرس تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بیرجند پرداختند که نتایج نشان داد هیچ همبستگی معناداری بین نمرات هوش هیجانی و استرس تحصیلی دانشجویان وجود ندارد (۱۸). نتایج این مطالعه با مطالعه ما اختلاف دارد البته ابزار استفاده شده در این مطالعه با ابزار استفاده شده در مطالعه ما متفاوت است. همچنین در مطالعه میری و همکاران بین جنس و استرس تحصیلی رابطه معنی داری وجود داشت که با مطالعه ما همراستا می‌باشد. در مطالعه ما جنسیت یکی از عوامل پیشگویی کننده استرس تحصیلی بود و دختران از پسران استرس تحصیلی بیشتری را تجربه می‌کردند. دختران نسبت به پسرها استرس بیشتری را متحمل می‌شوند، زیرا بیشتر تحت تأثیر خود و خود ایده آل هستند. علاوه بر این، زنان در درک و آشکارسازی احساسات خود مهارت دارند، اما مردان توانایی بیشتری در کنترل تکانه و تحمل استرس دارند (۱۸).

نتایج مطالعه حاضر ارتباط معناداری بین سن و نمره کلی هوش،

مدیریت خود و مدیریت روابط نشان داد. قادری و همکاران در مطالعه ای به بررسی هوش هیجانی دانشجویان دانشگاه‌های شهر اهواز پرداختند و تنها ارتباط معناداری بین سن و مدیریت خود یافتند و سایر متغیرها ارتباط معناداری با سن نداشتند (۳۰). البته تفاوت نتایج می‌تواند بدلیل تفاوت فرهنگ و دانشگاه‌های مورد بررسی و رشته‌های مورد مطالعه باشد. مطالعه ای نیز بر روی دانشجویان پرستاری دانشگاه مونفیا انجام شده است و نتایج نشان داده که هوش هیجانی در بین دانش‌آموزان مسن‌تر از دانش‌آموزان جوان‌تر و در بین دانش‌آموزان دختر بیشتر از دانشجویان پسر است (۸). در تبیین این نتایج می‌توان گفت که هوش هیجانی با بالا رفتن سن و افزایش تجربه گسترش و افزایش می‌یابد اما در مطالعه ما ارتباط آماری معنی داری بین جنسیت و نمره کلی هوش هیجانی مشاهده نشد. از جمله محدودیت‌های این مطالعه، استفاده از روش خود گزارش دهی بود که می‌تواند بر کیفیت داده‌ها اثر گذارد، همچنین تاثیر تفاوت‌های فردی، عوامل شخصیتی و حالات روحی و روانی در حین پاسخ دادن به پرسشنامه، محدودیت دیگر مطالعه بود که از کنترل پژوهشگران خارج بود.

نتیجه‌گیری: براساس نتایج بدست آمده مولفه‌های هوش هیجانی می‌تواند به عنوان روش مناسبی برای پیشگویی مهارت مقابله با استرس تحصیلی مورد استفاده قرار گیرد. براساس نتایج بدست آمده در این مطالعه مولفه‌های مدیریت خود، مدیریت روابط و خودآگاهی بیشترین تاثیر را در پیش گویی مهارت مقابله با استرس تحصیلی داشتند لذا لازم است تا در طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی این مولفه‌ها بیشتر مورد توجه قرار گیرند. همچنین پیشنهاد می‌شود مولفه‌های هوش هیجانی در برنامه تحصیلی دانشجویان گنجانده شود و دانشجویان از ابتدا با مفهوم هوش هیجانی و ابعاد آن آشنا باشند تا بتوانند در مقابله با استرس تحصیلی تواناییهای لازم را داشته باشند.

سپاسگزاری: محققان بر خود لازم می‌دانند که از تمام دانشجویانی که در انجام این مطالعه همراهی داشتند، قدردانی نمایند.

تضاد منافع: ندارد.

تاییدیه اخلاقی: این مقاله بخشی از پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم پزشکی مشهد با کد ۹۸۰۱۷۰ بوده است.

References

1. Emami Moghadam Z, HR B, M D, A A. The Effect of Emotional Intelligence Skills Training on Educational Stress in Girls. *Iran Journal of Nursing* 2017;30(106):68- 77.
2. Shadi M, Peyman N, Taghipour A, Jafari A, Tehrani H. Can Social Media be Used to Control Academic Stress? An Application of the Theory of Planned Behavior. *International Journal of Mental Health Promotion*.24(1):25-38
3. de la Fuente J, Peralta-Sánchez FJ, Martínez-Vicente JM, Sander P, Garzón-Umerenkova A, Zapata L. Effects of Self-Regulation vs. External Regulation on the Factors and Symptoms of Academic Stress in Undergraduate Students. *Frontiers in Psychology*. 2020;11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.01773> PMID:32982819 PMCID:PMC7480135
4. Goli B, Jaafari-pooyan E, Moradi A, Safi-arian R, Moradi M, Darabi F. Prevalence of Anxiety, Depression and Stress in CABG Candidate Patients and Factors affecting it at Farshchian Cardiovascular Hospital in Hamadan. *Iranian Journal of Health Education and Health Promotion*. 2021;9(2):212-25. <https://doi.org/10.52547/ijhehp.9.2.212>
5. Yan K BD. An examination of individual level factors in stress and coping processes: Perspectives of Chinese international students in the United States. Yan K, Berliner DC. 2011;52(5):523-42. <https://doi.org/10.1353/csd.2011.0060>
6. Pourghaznein T, Salati S, Jamali J, Rangani F, Khazaei E. Study of Behaviors and Psychological Indicators in Iranian Medical Students During the COVID-19 Pandemic Self-Quarantine %J *Journal of Health Literacy*. 2021;6(1):61-71..
7. Bahrami Jalal S MKM, Roshanaei G. A study on relationship between emotional intelligance with stress coping strategies among paramedical students of Hamedan university of medical science in 1396. *J Education Strategies in Medical Sciences*. 2019;12(4):77-85. <https://doi.org/10.18502/jmed.v14i3.2029>
8. El dahshan MEA EES, El-Kholy SM, Dorgham LS. The Relationship among Emotional Intelligence, Stress and Coping Strategies for Nursing Students. *Journal of Educational Research and Reviews*. 2020;8:45-56. https://doi.org/10.33495/jerr_v8i4.20.135
9. Jung Y-H SN, Jang JH, et al. Relationships among stress, emotional intelligence, cognitive intelligence, and cytokines. *Medicine*. 2010;98:e15354. <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000015345> PMID:31045776 PMCID:PMC6504531
10. Shaygan M KZ. Chronic Pain in Adolescents: The Predictive Role of Emotional Intelligence, Self-Esteem and Parenting Style. *International Journal of Community Based Nursing and Midwifery*. 2020;8:253-63.
11. Björnström M, Lindvall C. Complex Problem Solving, Creativity and Emotional Intelligence: three success factors for the 21st century workplace. 2020.
12. Pazhouhan A. The relationship between emotional intelligence and occupational stress among nurses of Alzahra Hospital in Isfahan. *Journal of Hospital*. 2016;15(1):59-68.
13. Abbasi S, Rakhshani T, Rezaie M, Ebrahimi MR, Taravatmanesh S. A study of emotional intelligence and the effect of educational intervention in emergency medicine residents. *Archives of Psychiatry and Psychotherapy*. 2018;20(1):45-52. <https://doi.org/10.12740/APP/82317>
14. Rakhshani T, Motlagh Z, Beigi V, Rahimkhanli M, Rashki M. The Relationship between Emotional Intelligence and Job Stress among Nurses in Shiraz, Iran. *The Malaysian Journal of Medical Sciences: MJMS*. 2018;25(6):100-9. <https://doi.org/10.21315/mjms2018.25.6.10> PMID:30914883 PMCID:PMC6422573
15. Mayer JD SP, Caruso DR. Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*. 2004;15(3):197-215. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1503_02
16. Moradian ST, Movahedi M, Rad MG, Saeid Y. Emotional intelligence of nurses caring for COVID-19 patients: A cross-sectional study. *Archives of Psychiatric Nursing*. 2022;36:24-7. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2021.10.011> PMID:35094821 PMCID:PMC8570798
17. Naik KR. An investigation of emotional intelligence factors among health care professionals dealing with COVID 19 pandemic for effective relationship management by means of factor analysis. 2021.
18. Miri MR, Kermani T, Khoshbakht H, Moodi M. The Relationship Between Emotional Intelligence and Academic Stress in Students of Medical Sciences. *Journal of education and health promotion*. 2013;2:40. <https://doi.org/10.4103/2277-9531.115836> PMID:24083290 PMCID:PMC3778639
19. Sadoughi M. The relationship between psychological capital and academic burnout among medical students: The mediating roles of academic engagement. *Razi Journal of Medical Sciences*. 2019;26(1):10-22.
20. Taher F, Dortaj F, Delavar A, Shamir4 A. The Effectiveness of Mindfulness Program on Academic Engagement: the Mediating roles of Academic Stress and Academic Burnout. *Psychological Studies*. 2019;14(4):157-76.
21. Khodadadi B, Anbari K, Farahani SM. Evaluation of anxiety, stress and depression among students of Lorestan

- University of Medical Sciences, 2016. Journal of Research in Medical and Dental Science. 2018;6(1):258-94.
22. Ezazi BE, Ghazaghi T, Radfar M, Sharifi F, Asadpour AA. Comparison of social adjustment and emotional intelligence of students with and without behavioral disorder. J Empowering Exceptional Children. 2018;9(1):33-40.
23. Ganji H MM, Sabet M. Bradberry- Greaves' Emotional Intelligence Test: Preliminary Norming- Process. J Thought and Behavior. 2006;1(2):23-35.
24. Shadi M, Peyman N, Taghipour A, Tehrani H. Predictors of the academic stress and its determinants among students based on the theory of planned behavior. Journal of Fundamentals of Mental Health. 2017;20(1):87-98.
25. Ruiz-Aranda D EN, Pineda-Galán C. Emotional intelligence, life satisfaction and subjective happiness in female student health professionals: the mediating effect of perceived stress. Journal of psychiatric and mental health nursing. 2014;21(2):106-13. <https://doi.org/10.1111/jpm.12052> PMID:23578272
26. Sen A TM, Olickal JJ, Sen A, Kalaiselvy A, Kandasamy P. Emotional intelligence and perceived stress among undergraduate students of arts and science colleges in Puducherry, India: A cross-sectional study. Journal of Family Medicine and Primary Care. 2020;9(9):4942-8. https://doi.org/10.4103/jfmpc.jfmpc_823_20 PMID:33209826 PMCID:PMC7652197
27. Rostami M MM, Taghavi T, Mehran A. The relationship between emotional intelligence and coping styles of nurses in hospitals in Kermanshah University of Medical Sciences. IJNR. 2016;11(1):51-61.
28. Yoo HH PK. [Relationships among emotional intelligence, ego-resilience, coping efficacy, and academic stress in medical students. Korean journal of medical education. 2015;27(3):187-93. <https://doi.org/10.3946/kjme.2015.27.3.187> PMID:26330069 PMCID:PMC8813417
29. Frazier HR OL, Araas TE, Blackburn SA. Relationship of Emotional Intelligence to Perceived Stress in Combined Master's of Science and Dietetic Internship Programs. Journal of allied health. 2020;94(2):141-7.
30. Ghaderi M NM, Zakeri Y, Khedri Meirghaidi R. Assessment of Emotional Intelligence in Ahvaz Universities Students in 2014. J RafsanjanUniv Med Sci. 2015;14(5):379-92.